

ผลการใช้รางจืดร่วมกับการให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการได้รับสารเคมีเข้าสู่ร่างกาย
ในผู้ที่มีผลการตรวจสารเคมีในเลือดระดับอันตราย
Effects of *Thunbergia laurifolia* Linn and Health Education in Reducing Poisonous
Agents in Serum at Dangerous Levels

นันทวัน ใจกล้า¹, สายใจ จารุจิตร¹, เสาวภา เล็กวงษ์¹,
¹ ภาควิชาการพยาบาลอนามัยชุมชนและจิตเวชศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี

บทคัดย่อ

รางจืดเป็นสมุนไพรที่เชื่อว่ามีสรรพคุณในการล้างพิษที่รุนแรงและออกฤทธิ์เร็วที่สุด จึงได้รับความสนใจในการนำมาใช้ลดพิษสารปราบศัตรูพืชที่เกษตรกรมีการใช้อย่างแพร่หลายในปัจจุบัน การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลองเพื่อศึกษาผลการใช้รางจืดร่วมกับการให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการได้รับสารเคมีเข้าสู่ร่างกาย กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้ที่มีผลการตรวจสารเคมีในเลือดระดับอันตราย (ระดับเสี่ยงและระดับไม่ปลอดภัย) จำนวน 86 คน โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นกลุ่มที่ 1 และ 2 ซึ่งแต่ละกลุ่มได้รับการวัดความรู้และการให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการได้รับสารเคมีเข้าสู่ร่างกายเหมือนกันในช่วงเวลาเดียวกัน แต่ได้รับรางจืดที่ได้จากการต้มใบสดในช่วงเวลาที่แตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มได้รับการตรวจเลือดด้วยวิธีการตรวจสอบอย่างง่ายโดยใช้กระดาษ REACTIVE PAPER จำนวน 5 ครั้ง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน Chi-square และ paired t-test

ผลการวิจัยมีดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่ 1 ซึ่งได้รับความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการได้รับสารเคมีเข้าสู่ร่างกาย และได้รับรางจืดเป็นเวลา 1 สัปดาห์ มีอัตราส่วนของผู้ที่มีผลการตรวจสารเคมีในเลือดระดับอันตรายน้อยกว่ากลุ่มที่ 2 ซึ่งได้รับความรู้ แต่ไม่ได้รับรางจืด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\chi^2 = 18.69, p < .001$)
2. กลุ่มตัวอย่างที่ 1 และ 2 ซึ่งได้รับความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการได้รับสารเคมีเข้าสู่ร่างกาย และได้รับรางจืดเหมือนกัน เป็นเวลา 1 สัปดาห์ มีอัตราส่วนของผู้ที่มีผลการตรวจสารเคมีในเลือดระดับอันตรายไม่แตกต่างกับกลุ่มที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\chi^2 = .49, p = .48$)
3. ผลของการให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการได้รับสารเคมี พบว่าสิ้นสุดโครงการ กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด มีความรู้เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 15.36, p < .001$)

จากการวิจัยครั้งนี้สรุปได้ว่าการได้รับรางจืดมีผลต่อการลดระดับสารเคมีในเลือดจากระดับอันตรายมาสู่ระดับไม่อันตรายมากกว่าการไม่ได้รับรางจืด และกลุ่มตัวอย่างมีความรู้เพิ่มขึ้นจากกิจกรรมการให้ความรู้ ดังนั้น จึงควรสนับสนุนให้มีการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการได้รับสารเคมีอย่างสม่ำเสมอ ร่วมกับการใช้รางจืด โดยเฉพาะในกลุ่มประชาชนที่มีโอกาสได้รับสารเคมีเข้าสู่ร่างกายมากกว่าคนทั่วไป เช่น เกษตรกรที่ใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชเป็นประจำ

คำสำคัญ : รางจืด การให้ความรู้ สารเคมีในเลือด